

Miljøtilladelse

§ 16 b miljøtilladelse af
kvægproduktionen på
Farrisvej 3, 6560 Sommersted

Meddelt den 11. oktober 2021
af
Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Nichlas Kragh, Farrisvej 3 har ansøgt om § 16b miljøtilladelse efter husdyrbrugloven¹ for at kunne etablere kvægproduktion på Farrisvej 3, 6560 Sommersted.

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøtilladelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre afsnit af miljøtilladelsen kan læses selve afgørelsen (A), dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning (C).

Derefter kommer detaljerne om det ansøgte projekt og kommunens vurderinger (D). I afsnit D og de følgende afsnit er der en teknisk gennemgang af det projekt, der søges om, efterfulgt af kommunens bemærkninger og vurderinger af virkningerne på miljøet. Relevante bilag til sagen ses til sidst i miljøtilladelsen.

Ejendommen har i forvejen ikke husdyrproduktion.

---

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr. 520 af 01/05/2019

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	41308184
Husdyrbrugets navn	Nichlas Kragh
Beliggenhedsadresse	Farrisvej 3
Postnummer	6560
By	Sommersted

Ansøger

Ansøgers navn	Nichlas Kragh
Ansøgers adresse	Hejmdals Brovej 69
Ansøgers postnummer	6500
Ansøgers by	Vojens
Ansøgers telefon	50954130
Ansøgers email	nichlas41@live.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	SLF
Konsulentnavn	Birgitte Madsen
Konsulentadresse	Bilundvej 3
Konsulentpostnummer	6500
Konsulentby	Vojens
Konsulenttelefon	78202600
Konsulentemail	bm@slf.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100015818
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 48 - Lerte, Sommersted

Tilladelsen er udarbejdet af:

Husdyrgodkendelse.nu

Haderslev Kommune

Sagsnummer: 21/11863

Landbrugsgruppen

KS: Carsten Hejlesen

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Indholdfortegnelse

Baggrund og læsevejledning	2
Registreringsblad	3
Indholdfortegnelse	4
A. Afgørelse	6
1) Baggrund for afgørelsen om miljøtilladelse	7
2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	8
3) Samlet vurdering for afgørelsen	8
4) Lovgrundlag	8
5) Andre tilladelser og dispensationer	8
6) Udnyttelsesfrist	8
7) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40	9
B. Vilkår for husdyrbruget	10
Indretning og drift	10
Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)	11
Reststoffer, affald og naturressourcer	12
C. Offentlighed og klagevejledning	14
D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	16
1) Generelt	16
2) Staldanlæg - Produktionsarealer	16
3) Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav	17
4) Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	18
5) Husdyrgødning	19
6) Foderopbevaring	19
7) Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter	19
8) Lugt	21
9) Støjklender og rystelser	23
10) Støv	23
11) Lys	23
12) Fluer og skadedyr	24
13) Transport, til- og frakørsler	24
14) Affald	24

15)	Jord, grundvand, overfladevand.....	25
16)	Energi	26
17)	BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi	26
18)	Sammenfattende vurdering	26
E.	Bilag.....	28
	Bilag 1: Situationsplan	28
	Bilag 2: Produktionsarealer	29
	Bilag 3: Naturvurdering	30

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1 på Farrisvej 3, 6560 Sommersted, matrikel 48 Lerte, Sommersted til etablering af kvægproduktion med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget.

Tilladt produktionsareal

- **Kvægstald**
  - Stalde øst og vest (i samme bygning 2 med et bruttoareal på 825 m² iht. BBR-nummerering):
    - Øst: Dyretype i flexgruppen: alle kvæg, heste får og geder; dybstrøelse på 444 m² produktionsareal (fast gulv med afløb/med opsamlingsbrønd), svarende til 85,7 % af bygningens/staldafsnittets bruttoareal.
    - Vest: Dyretype i flexgruppen: alle kvæg, heste, får og geder, dybstrøelse på 160 m² svarende til 100 % af bygningens/staldafsnittets bruttoareal.

Der tillades følgende flexgruppe:

"Flexgruppe", der består af følgende dyr på i alt 604 m² produktionsareal:

- Malkekøer, kvier og stude, dybstrøelse
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.), dybstrøelse
- Kalve, (under 6 mdr.), dybstrøelse
- Heste, dybstrøelse
- Får og geder, dybstrøelse

De tilladte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Se en oversigt over staldene i situationsplanen bilag 2.

Se en oversigt over staldarealet i figur 1.

Figur 1: Situationsplan med stalde og øvrige bygninger m.v. (rødt er produktionsareal).

Dispensationer

Der er ikke meddelt dispensationer i sagen, da de generelle afstandskrav er overholdt.

1) Baggrund for afgørelsen om miljøtilladelse

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener. Det vurderes, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 227206 version 3 og kommunens vurderinger i kapitel D.

Historik

Der har under tidligere ejer i 2018 kun været et hobbyhusdyrhold (fårehold), og der fremgår derfor heller ikke 8 års drift af ansøgningen. Kommunen kan acceptere denne ansøgningsform, da den som udgangspunkt giver en worst-case beregning.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i 15.6.2021 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Farrisvej 3. Ansøger planlægger at etablere produktionsarealerne i de eksisterende bygninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Haderslev Kommune vurderer, at miljøtilladelse til at udnytte de eksisterende bygningers produktionsarealer er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugsbedriften.

2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol i kapitel B tager udgangspunkt i det ansøgte projekt og kommunens vurderinger i kapitel D.

3) Samlet vurdering for afgørelsen

Haderslev Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår kan meddeles miljøtilladelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår i afsnit B og ansøgers beskrivelse og kommunens begrundelser i kapitel D er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Det vurderes, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

4) Lovgrundlag

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 16b og forudsætter en tilladelse af det samlede husdyrbrug.

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 2256 af 29. december 2020, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget har en ammoniakfordampning på 507 kg NH₃-N/år (altså under 3.500 kg NH₃-N/år) og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16b. Husdyrbruget må ikke etableres, udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er tilladelses- og tilsynsmyndighed.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

6) Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet (ibrugtaget) inden 6 år fra, at tilladelsen er meddelt. Ved afslutning af ombygninger i eksisterende bygninger, regnes miljøtilladelsen for ibrugtaget.

Tilladelsen anses som fuldt udnyttet (kontinuitet) hvis tilladelsen har været udnyttet ifølge ovenstående, men hvis tilladelsen herefter ikke har været driftsmæssigt udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Udnyttelse anses for at foreligge, når mindst 25 pct. af produktionsarealet har været driftsmæssigt udnyttet. Ved driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende areal produceres mindst 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

7) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbruksloven § 40

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 11. oktober 2021.

Carsten Hejlesen

Sagsbehandler

Haderslev Kommune

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkårene til drift og egenkontrol tager udgangspunkt i det ansøgte projekt og kommunens vurderinger i kapitel D.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, som er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 227206 version 3 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøtilladelsen.
2. Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt.
3. Det er den til enhver tid ansvarlige for driften af anlægget på Farrisvej 3, 6560 Sommersted, der er ansvarlig for overholdelse af de vilkår, der er forudsætningen for denne tilladelse.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

4. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist på figur 1 og bilag 1 (staldtegninger)

Tabel 1: Stalde og produktioner på ejendommen Farrisvej 3

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegløende	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (% af bygningsareal)
Anlagt drift							
Stald øst	518	Blandet ventilation	3 m	[#418084] Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder, Dybstrøelse	0	444	85,7
Stald vest	160	Blandet ventilation	3 m	[#428025] Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder, Dybstrøelse	0	160	300
Sum						604	
Nudrift - ingen data							
8 års drift - ingen data							

Tabel 2: Flexgrupper

2.1 Overblik over flexgrupper

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse

Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse

Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.); Dybstrøelse

Kalve, (under 6 mdr.); Dybstrøelse

Heste; Dybstrøelse

Får og geder; Dybstrøelse

Figur 2: Situationsplan

Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)

Lugt

- Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Der skal holdes rent og ryddeligt i og omkring staldanlæg, lagerfaciliteter, transportvej m.v., med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Støj

- Bidraget fra landbruget på Farrisevej 3 til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tabel 3: Støjgrænser

Tidspunkt	Støjgrænser Det åbne land dB(A)	Støjgrænser Byzone dB(A)	Støjgrænser Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de ovenstående støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

7. Ved evt. ny belysning eller renovering af eksisterende udendørs belysning ved staldanlægget, skal belysningen forsynes med en bevægelsessensor, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time, eller så lang tid der arbejdes på pladserne udenfor bygningerne.
8. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

9. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

10. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
11. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
12. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Affald

13. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
14. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.
15. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsningsmateriale) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Olie og diesel

16. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles. En form for absorptionsmateriale skal være umiddelbart tilgængeligt.
17. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

18. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til opsamlingsbeholder skal straks opsamles.

Døde dyr

19. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Ophør

20. Ved hel eller delvis ophør af husdyrbruget skal Haderslev Kommune kontaktes med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

C. Offentlighed og klagevejledning

Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse

Udkast til miljøtilladelse blev den 21. september 2021 udsendt i partshøring.

Udkast til miljøtilladelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 14 dage til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 56 og forvaltningslovens § 19)

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 147 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der er ikke kommet hørings svar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen er meddelt den 11. oktober 2021.

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 11. oktober 2021.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger: Nichlas Kragh, Farrisvej 3
e-mail: nichlas41@live.dk
- Ejere Simone Selch Pedersen og Nichlas Kragh, Farrisvej 3
e-mail: nichlas41@live.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: SLF, Birgitte Madsen
e-mail: bm@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dnhaderslev-sager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3.sal, 1208 København K.
e-mail: info@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 8. november 2021.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter Kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 91 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse og kommunens vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles miljøtilladelsen.

Ansøgers beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen med supplerende oplysninger fra ansøger.

Kommunens vurderinger foretages på baggrund af Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

1) Generelt

Ansøgers beskrivelse:

Ansøger overtager ejendommen, Farrisvej 3, d. 1/7 2021. Der er ikke dyr på ejendommen pt. Det tilladte dyrehold er sat til 0 i nudrift og i 8-års drift. Der ønskes nu ammekvæg og slagtekalve på ejendommen. Ammekvæget er på græs om sommeren, mens der er slagtekalve i staldene hele året. Derfor ønskes hele staldarealet godkendt til dyrehold hele året.

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlægget på Farrisvej 3, 6560 Sommersted.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Nichlas Kragh, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

2) Staldanlæg - Produktionsarealer

Ansøgers beskrivelse:

To staldafsnit søges etableret i samme bygning (Bygning 2 jf. BBR)

Figur 3: Husdyrbrugets stalde og øvrige bygninger

Tabel 4: Produktionsareal og udnyttelse af bruttoarealet i procent

Stalde og produktioner								
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udgblende	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (% af bygningsareal)	
Arbejds drift								
Stald øst	518	Blandet ventilation	3 m	[#418984] Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder, Dybstrøelse	0	444	85,7	
Stald vest	160	Blandet ventilation	3 m	[#428015] Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder, Dybstrøelse	0	160	100	
Sum						604		
Nudrift - ingen dato								
8 års drift - ingen dato								

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen har ikke dyrehold i nudrift og i 8 års drift. Kommunen vurderer på de ansøgte produktionsarealer.

Miljøtilladelsen omfatter:

- **Kvægstald**
  - Eksisterende stalde øst og vest (i samme bygning 2 med et bruttoareal på 825 m² iht. BBR-nummerering):
    - Øst: Dyretype i flexgruppen: alle kvæg, heste får og geder; dybstrøelse på 444 m² produktionsareal (fast gulv med afløb), svarende til 85,7 % af bygningens/staldafsnittets bruttoareal.
    - Vest: Dyretype i flexgruppen: alle kvæg, heste, får og geder, dybstrøelse på 160 m² svarende til 100 % af bygningens/staldafsnittets bruttoareal.

I flexgruppen alle kvæg indgår:

- Malkekøer, kvier og stude, dybstrøelse
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.), dybstrøelse
- Kalve, (under 6 mdr.), dybstrøelse
- Heste, dybstrøelse
- Får og geder, dybstrøelse

Situationsplan med angivelse af placering af stalde og anlæg fremgår af bilag 2.

Der stilles vilkår om, at dyretype, staldsystemer samt placering og størrelse af produktionsareal skal være som ansøgt.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer, samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

3) Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse:

Faste afstandskrav i henhold til Husdyrbruglovens §§ 6 og 8

Tabel 5: Faste afstandskrav og afstande

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	150 m	fra stalde til nabo mod nord	50 m
Naboskel	Ca. 58 m	fra stald til markskel mod nordvest	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	15 m		15 m
Byzone (eksisterende og fremtidig)	3,3 km	Jels	50 m
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 1 km		50 m
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	1,5 km	Farris, boligområde i landzone	50 m
Fælles vandindvindingsanlæg	630 m	fra stald til Over Lerte vandforsyning	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	40 m	fra stald til boring 142.1019	25 m
Vandløb eller dræn	400 m	Til vandløb mod nordøst	15 m
Sø	240 m	Til sø mod vest	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	150 m	til Farrisvej	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Kilder: www.husdyrgodkendelse.dk, Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabsen (Geus)

Haderslev Kommunes vurdering

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6 og § 8 gælder for både etableringer, udvidelser og ændringer. Afstandskravene i henhold til § 6 og § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug måles til kanten af de pågældende bygninger.

Ændringen af husdyrbruget sker indenfor rammerne af det eksisterende anlæg. Da der ikke bygges nye anlæg vurderer Haderslev Kommune at afstandskravene i §§ 6 og 8 ikke er relevante at behandle yderligere. Afstandskravene er dog overholdt.

Det vurderes desuden, at udvidelsen ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor skovbyggelinjen eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger.

4) Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Ansøgers beskrivelse:

Ejendommen ligger inden for værdifulde landbrugsarealer og nitratfølsomt indvindingsområde.

Ejendommen ligger ikke inden for byggebeskyttelseslinjer, bevaringsværdige eller uforstyrrede landskaber, større sammenhængende landskaber, særligt værdifulde naturområder, Natura2000, økologiske korridorer, skovrejsningsområde, lavbundsarealer eller fredede områder.

Haderslev Kommunes vurdering

Landskabet påvirkes ikke, da ændringen af dyreholdet sker i eksisterende bygninger. Ligeledes er Slots- og Kulturstyrelsens registreringer ikke relevante, da etableringen sker i et eksisterende anlæg.

Kommunen vurderer, at der ikke er noget, der strider imod væsentlige interesser, der skal varetages med Kommuneplan 2017.

5) Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Flydende husdyrgødning (afløb fra stalde) opbevares i sænkebrønd/pumpebrønd/beholder i stalden. Den forventes at blive ca. 1 m³ og bliver placeret dér hvor stald øst og vest møder hinanden. Herfra kan den modtage væske, der måtte sive fra dybstrøelsesmåtten. Den bliver med fast låg – eventuelt et betonlæg med en rist i. Når brønden er fuld, suges indholdet op og udbringes efter gældende regler. Hvis der er vasket stald, så vil brøndens indhold kun indeholde ganske lidt kvælstof og kan sandsynligvis håndteres som restvand. Ellers vil brøndens indhold blive håndteret som gylle.

Fast møg ligger i stalden til det kan køres i markstak efter gældende regler, eller udbringes direkte.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. § 16b miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Gødningsformen i det ansøgte projekt er udelukkende dybstrøelse, der kan kompostere i stald med fast bund.

Komposteret dybstrøelse, når dybstrøelsen mindst har ligget 3-4 måneder i stald, og tørstofindholdet udgør mindst 30 %, kan lægges i markstak og skal følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen kapitel 6 om afstande, overdækning og optegnelser. Herved overholdes husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig kapacitet.

Haderslev kommune vurderer sammenfattende, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11.

6) Foderopbevaring

Ansøgers beskrivelse

Der vil blive opbevaret wrapballer nord for stalde. Korn, pelleteret kraftfoder og halm opbevares i laden. Kraftfoder blæses ind i indendørs silo ca. 4 gange om året. Korn og halm køres ind ved høst.

Haderslev Kommunes vurdering

Fodermidler forventes ikke at give anledning til forurening, rottetilhold eller gener i øvrigt, hvorfor der ikke stilles vilkår for fodermidler.

7) Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter

Ansøgers beskrivelse

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 8 km nordvest for ejendommen og modtager 0,0 kg ammoniak fra ejendommen i totaldeposition. Der vurderes at være kumulation med andre to husdyrbrug. Dermed er kravet max 0,2 kg totaldeposition, hvilket er overholdt. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev der ligger ca. 2 km vest for ejendommen og modtager 0,0 kg ammoniak fra ejendommen i totaldeposition. Kravet på max 1 kg totaldeposition er dermed overholdt.

Nærmeste kategori 3 natur ligger ved Lert skov ca. 8-900 mod øst og modtager 0,1 kg ammoniak fra ejendommen i merdeposition. Kravet på max 1 kg merdeposition er dermed overholdt. Udpegninger og depositionsregninger er vist som klip fra i IT-ansøgningsystemet nedenfor.

Tabel 6: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	507	0	507
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	507	0	507
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
§3 sø NV	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,1	▼
§3 sø S	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,0	▼
§3 sø V	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,1	▼
Skov Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1	▼
Overdrev SV	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev V	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Habitat NØ	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev NV	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

Haderslev Kommunes vurdering

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 3.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Farrisvej 3.

- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

8) Lugt

Ansøgers beskrivelse

Nærmeste byzone er Jels ca. 3,3 km væk.

Nærmeste samlede bebyggelse vurderes at være ved Farrisvej 8 ca. 500 m væk.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Hofvej 3 ca. 130 m væk.

Ifølge beregningerne overholdes lugtgenekravet til alle tre kategorier af beboelser.

Haderslev Kommunes vurdering

Lugten fra staldene er på baggrund af ansøgningen beregnet til i alt 7.852 OU/s.

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I figur 4 ses it-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand (vægtet gennemsnitsafstand) for produktionen til de 3 geneområder.

Genekriterier for lugt til alle områdetyper er overholdt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hofvej 3	0	FMK	43,3*	43,3*	161,8	Ja
 Farrisvej 11C	0	FMK	76,9	76,9	1565,6	Ja
 Jels Ejerslav, Jels	0	FMK	136,8	136,8	3381,5	Ja

Figur 4: Beregnede geneafstand og faktiske afstande til beboelser

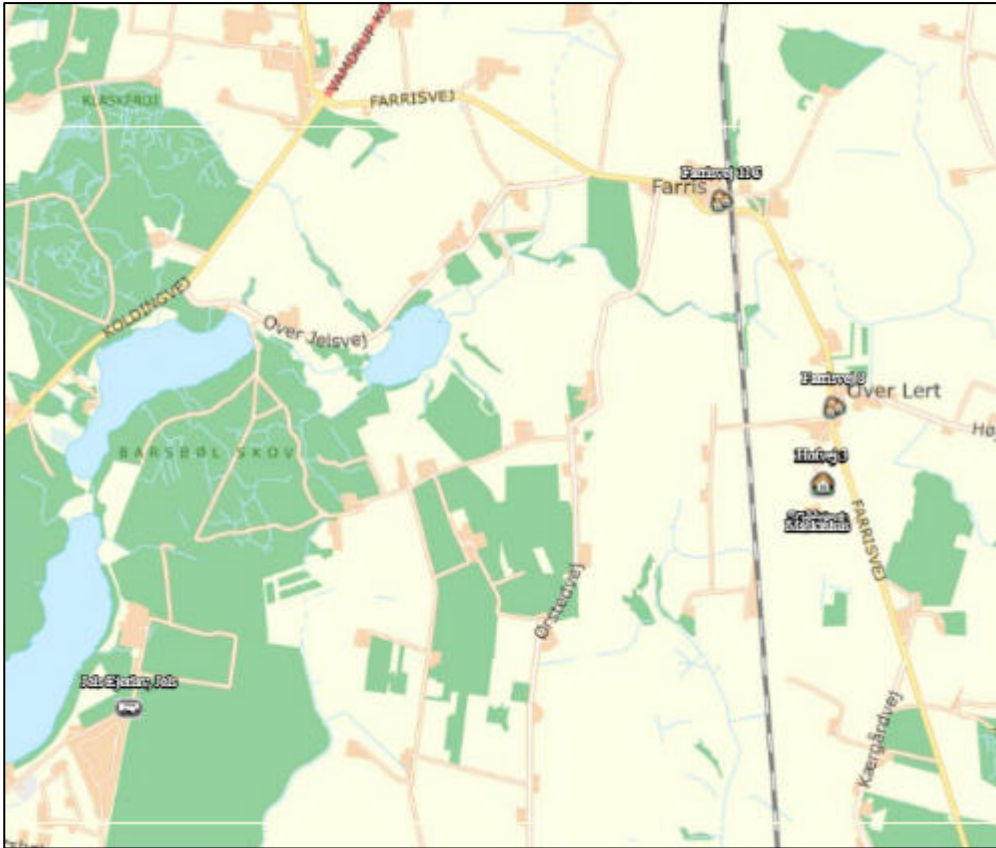
Geneafstanden til nærmeste nabo Hofvej 3 beregnes til 43,3 m og den fysiske vægtede gennemsnitsafstand til staldene beregnes til 157,1 m.

Geneafstanden til nærmeste nabo i samlet bebyggelse i landzone (Farrisvej 11C) beregnes til 76,9 m og den fysiske vægtede gennemsnitsafstand til anlægget til 1.565,6 m.

Geneafstanden til byzone i Jels beregnes til 136,8 m og den fysiske vægtede gennemsnitsafstand til anlægget til 3.381,5 m.

Afskæringskriteriet for lugt til alle naboer er således overholdt.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt, til samlet bebyggelse og til byzone, fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår om, at der skal holdes rent og ryddeligt i og omkring staldanlæg, lagerfaciliteter, transportvej m.v., med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Hvis det er nødvendigt at lægge komposteret dybstrøelse i markstak, skal det placeres i rimelig afstand fra nabobeboelser. For at undgå/minimere lugtgener ved nabobeboelser, stilles vilkår om, at komposteret husdyrgødning placeres mindst 200 meter fra nabobeboelser.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

9) Støjkilder og rystelser

Ansøgers beskrivelse

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	Ingen	-
Kompressor	I laden	Kun tændt efter behov
Kompressor til mælkekøling	Ingen	-
Vakuumpumpe til malkeantlæg	Ingen	-
Udfodring	Transport af foder fra maskinhus til stald. Udfodring i stalde	En time kl. 7 og kl. 19
Udmugning	I staldene	Et par timer to gange årligt i dagtimerne
Gyllepumpning	Ingen	-
Kornvalse	I laden	En halv time dagligt kl. 19
Korntørring	I laden	Begrænset periode lige efter høst

Beskrivelse af støjkildetiltag:

Der er ikke støj fra ventilation, malkning og køling af mælk. Der er ikke samme støj fra foderblanding, som der typisk er fra en malkekvægsbesætning. Det er derfor ikke særlige tiltag mod støjkilder.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Støj fra intern transport indgår også i vurderingen.

Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at støj fra brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Der er i ansøgningen ikke oplyst, at der er udendørs kompressorer eller andre forhold på ejendommen, der kan give anledning til rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser

10) Støv

Ansøgers beskrivelse

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Der vil blive opbevaret wrapballer nord for staldene. Der forventes ikke at komme støv herfra. Korn, pelleteret kraftfoder og halm opbevares i laden. Kraftfoder blæses ind i indendørs silo ca. 4 gange om året. Korn og halm køres ind ved høst. Halm køres fra lade til stald hver morgen og strøs i staldene med håndkraft.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af hø og halm, indlæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Den ikke-asfalterede til- og frakørselsvej til husdyrbruget ligger ca. 175 meter fra nærmeste nabo. Driften vurderes ikke at medføre støvgener for naboer. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

11) Lys

Ansøgers beskrivelse

Udendørs lys er opsat i gavlender af lade og stald.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene, samt sættes en tidsbegrænsning for eksisterende pladsbelysning.

12) Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Fluer:

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Ved fluegener bekæmpes med fluegift – for eksempel Neporex eller Stalosan. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Der tilføres nyt halm dagligt, så overfladen i boksene holdes tør. Der muges ud en eller to gange årligt, hvor møget køres direkte ud.

Rotter:

God gødningshåndtering og en generel god hygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester på ejendommen reducerer risikoen for rotter.

Haderslev Kommunes vurdering

Ansøger søger at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; https://agro.au.dk/fileadmin/DJF/Agro/Projekter/Vejledning_om_skadedyr/Retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

13) Transport, til- og frakørsler

Ansøgers beskrivelse

Der er én driftsmæssig tilkørsel til ejendommen. Den deles med privaten.

Antallet af transporter til/fra bedriften afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Produktionsarealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter. Der er tale om en kødkvægsbesætning med et begrænset behov for transporter. Transporterne vil typisk ske i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00.

Anslået antal transporter pr år:

Korn og kraftfoder: 4

Diesel: 1

Døde dyr: 1

Dyr til slagt: 12

Indlevering af dyr: 2

Halm: 1

Grovfoder: 1

I alt 22 stk.

I nudrift er der ingen transporter.

Haderslev Kommunes vurdering

Der er indkørsel til ejendommen fra Farrisvej.

Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold. Antallet af transporter vil stige fra 0 årligt til ca. 22 årligt.

Trafik og transport af gods på offentlig vej reguleres af færdselsloven og der stilles ingen vilkår.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

14) Affald

Ansøgers beskrivelse

Bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Erhvervsaffald vil blive opbevaret i laden i container, der er beregnet til formålet. Det vides endnu ikke hvem kommer til at afhente affaldet, men det vil blive en godkendt transportør.

Døde dyr opbevares nord for staldene under kappe.

Kemi og pesticider opbevares i aflåst rum med fast gulv og uden afløb ved garagen.

Spildolie opbevares i tromler i laden på fast bund.

Diesel opbevares i laden i 1200 L tank fra 1997.

Der opbevares ikke medicin og kanyler.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD. <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/saadan-haandterer-du-erhvervsaffald/>

Affald afhændes til godkendte modtagere.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/farlig-affald/>

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner, der står under afsnittet Jord, grundvand og overfladevand.

Døde dyr opbevares under en kadaverkappe, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås.

Der stilles en række vilkår for miljøforsvarlig opbevaring af affald.

15) Jord, grundvand, overfladevand

Ansøgers beskrivelse

Jord

Diesel opbevares i laden i 1200 L tank fra 1997.

Vandforbrug:

Ansøger anslår et vandforbrug på ca. 1.600m³.

Spildevand:

Tagvandet ledes til dræn. Befæstede arealer findes ikke.

Der stilles ikke vilkår for spildevand.

Haderslev Kommunes vurdering

Jord

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019). Dieseltanken er anmeldt i BBR.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale, hvorved risikoen for en punktfurening som følge af uheld mindskes under håndtering af olie.

Der stilles vilkår om, at tankningsområdet for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Evt. markstakke med komposteret husdyrgødning skal overholde generel lovgivning i forhold til tørstof og overdækning.

Vand

Vandforbruget fra egen boring går til drikkevand til dyrene og evt. staldvask.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til løbende vedligehold og reparation af drikkevandssystemet for at begrænse spild og forbruget af ressourcer.

Spildevand

Spildevand fra produktionen er meget lille og består i evt. vaskevand fra stalden, der udbringes iht. gældende regler for restvand.

Tagvand ledes til nedsivning, og overfladevand opstår ikke, da der ikke er befæstede arealer.

Der opføres ikke nye bygninger eller nye befæstede arealer, der medfører, at der skal meddeles ny spildevandstilladelse af overfladevandsafledning

Der stilles ikke vilkår i forhold til spildevand.

16) Energi

Ansøgers beskrivelse

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
El	?	Vides ikke, men der vil være et lille forbrug til belysning og kornvalse og korntørring. Et gæt er 20.000 kwh
Dieselolie – traktor	?	Vides ikke, men der vil være et forbrug til fodring og markdrift. Et gæt er 3000 L

Haderslev Kommunes vurdering

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at ansøgers forventede forbrug af ressourcerne el og dieselolie svarer til det der må antages at svare til den angivne størrelse husdyrproduktion med de angivne dyretyper. Der stilles derfor ingen vilkår i forhold til energi.

17) BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi

Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunen fastsætte vilkår, der sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik BAT.

Idet ammoniakemissionen er på 507 kg NH₃-N/år, er der ikke krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission. Men selvom der ikke er et krav om anvendelse af BAT, har husdyrbruget alligevel et staldsystem, der er BAT.

18) Sammenfattende vurdering

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøtilladelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget, er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

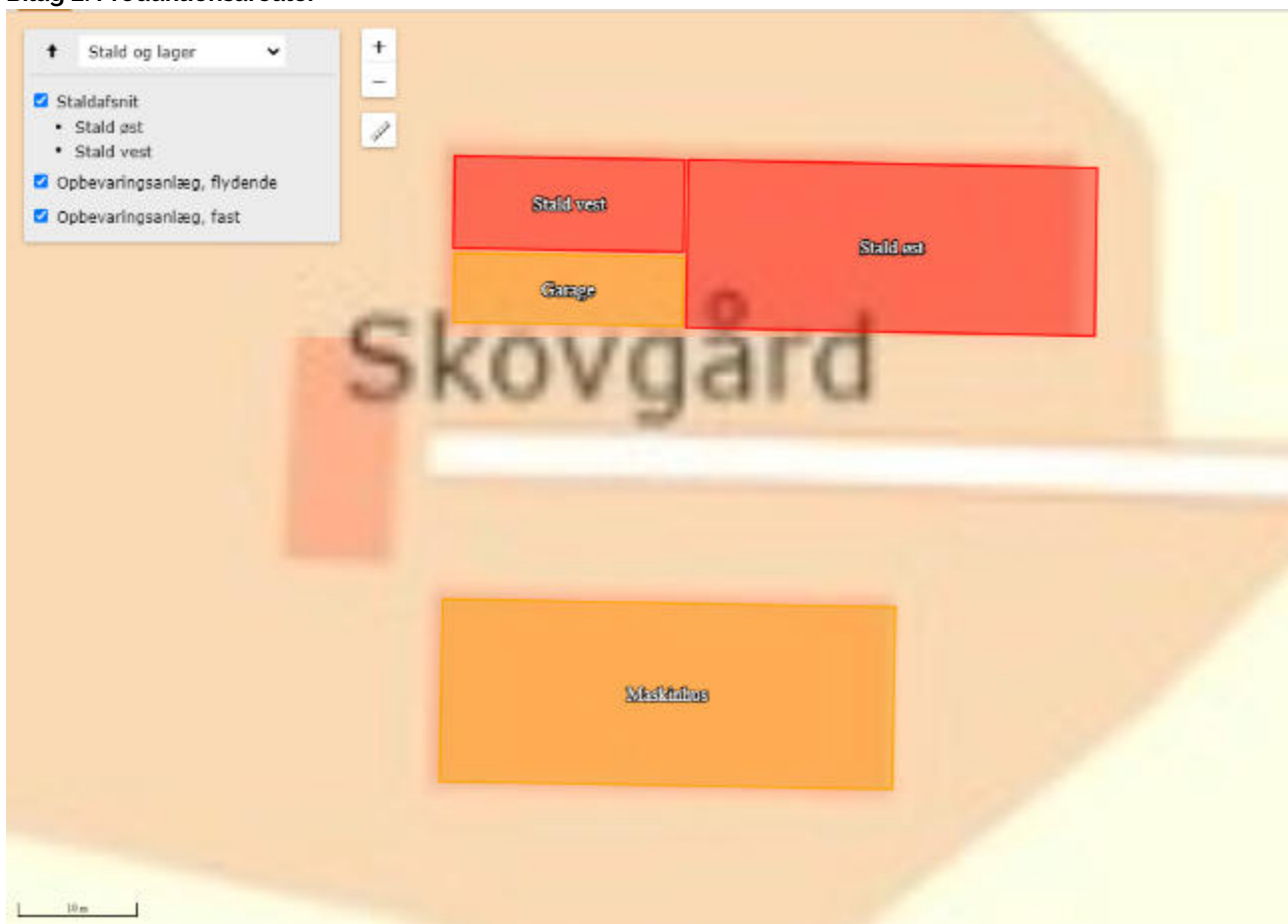
Det vurderes at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

E. Bilag

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Produktionsarealer

Bilag 3: Naturvurdering

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven² og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³ definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i BEK².

Tabel 6: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Overdrev	8,4 km nordvest	0	0	0
<i>Kategori 2</i>				
Overdrev	2,1 km vest	0	0	0
<i>Kategori 3</i>				
Pot. N-følsom skov	840 m øst	0,1	0,1	0,1
Overdrev	800 m vest	0	0	0

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

Kategori 1 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 0,2-0,7 kg N/ha/år jf. § 26 i husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er et overdrev, som findes ca. 8,4 km nordvest for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at det ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 1 kg N/ha/år, jf. § 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som ligger ca. 2,1 km vest for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

² Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

³ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 2256 af 29/12/2020

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Der kan stilles krav til merdepositionen efter § 36 *stk. 2-5* i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kravet kan dog ikke være under 1 kg N/ha/år jf. § 29 i samme bekendtgørelse.

De nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 3 er et overdrev og en potentiel ammoniakfølsom skov, som ligger hhv. ca. 800 m vest og 840 m øst for anlægget. Overdrevet modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, ikke ammoniak fra det ansøgte, mens skoven modtager en øget deposition på 0,1 kg N/ha i forbindelse med projektet og en samlet deposition på 0,1 kg N/ha. Se tabel 6 og ansøgers tekst. Da naturområderne modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁴ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbruglovens⁵ § 16a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 7: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Sø vest for ejendom	230 m	0,1	0,1	
Sø nordvest for ejendom	270 m	0,1	0,1	

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

Indenfor 1 km af anlægget findes 22 vandhuller, engarealer ved Bykær enge, som er § 3 beskyttede områder, der ikke også er kategorinatur. De nærmeste områder er to vandhuller vest og nordvest for ejendommen, der ligger ca. 2-300 m fra anlægget, se ovenstående tabel 7. De modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, en øget deposition på maksimalt 0,1 kg N/ha/år i forbindelse med udvidelsen.

Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at søernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Farrisvej 3

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen⁶ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er

⁴ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

⁵ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

⁶ Bekendtgørelse om udpegnig og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018

opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbruget:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- *beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- *ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

Tabel 8: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
N226 Svanemosen i Kolding Kommune	Ca. 9,5 km
N91 Kongeå i Vejen Kommune	Ca. 8,4 km

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er område nr. 91 Kongeå som omfatter habitatområde nr. 80. Natura 2000-området ligger ca. 848 km nordvest for anlægget. Se tabel 8.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag

Afstanden til området betyder at det ansøgte ikke har nogen betydning for udpegningsgrundlaget her.

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag d og e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

I området omkring anlægget findes der en del naturlige mindre søer og der er registreret løvfrøer adskillige steder, særligt i søer ved Ryttereng og nær Lert Skov og Tågerup Skov øst for ejendommen, samt ved Over Lert. Der er ikke registreret andre arter af padder, men det udelukker ikke at de findes i området.

Ingen af søerne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak eller en totaldeposition af ammoniak større end 0,1 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Andre bilag IV-arter

Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæblens

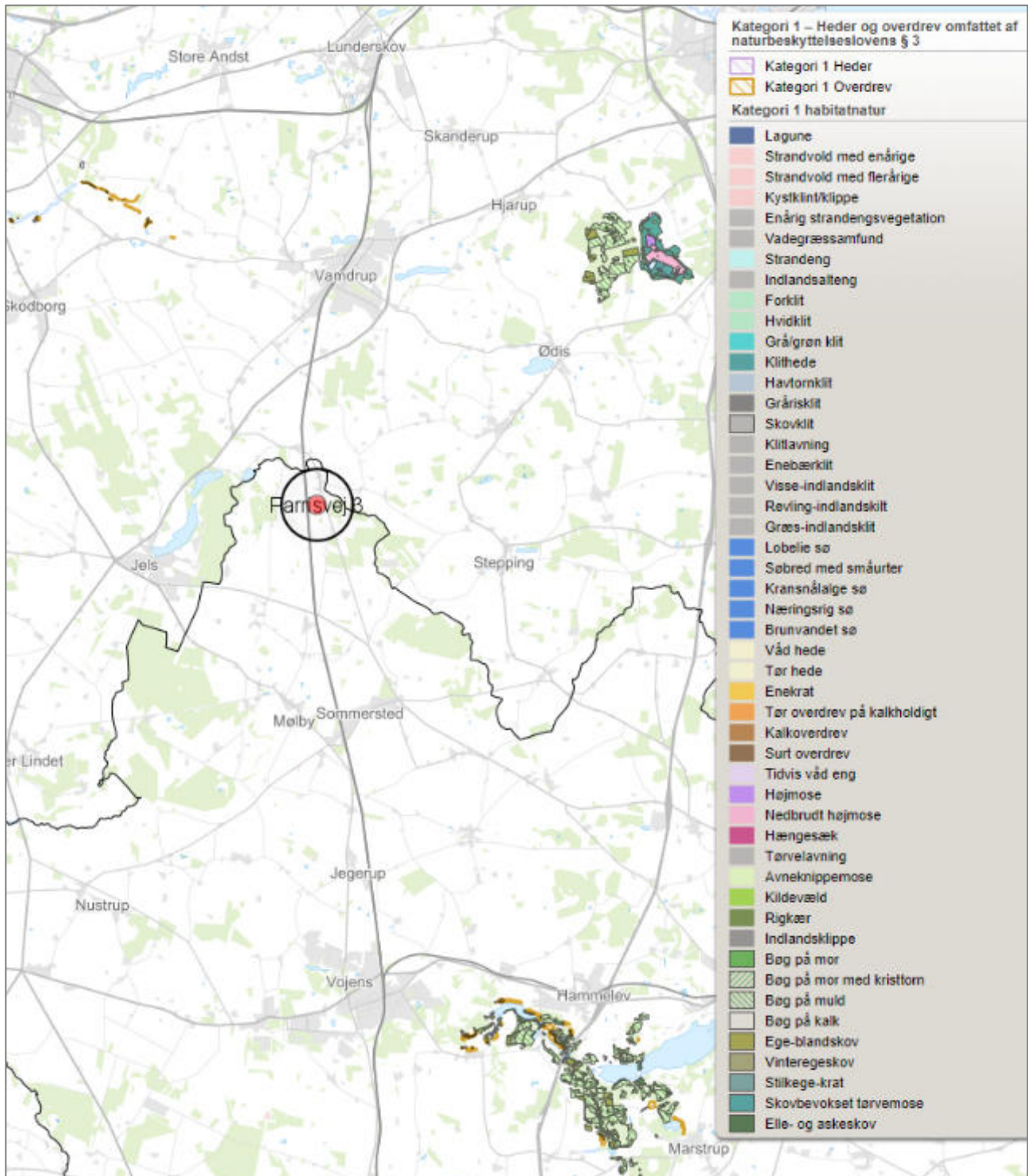
eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer, og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter, som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn, kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter, som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer, kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

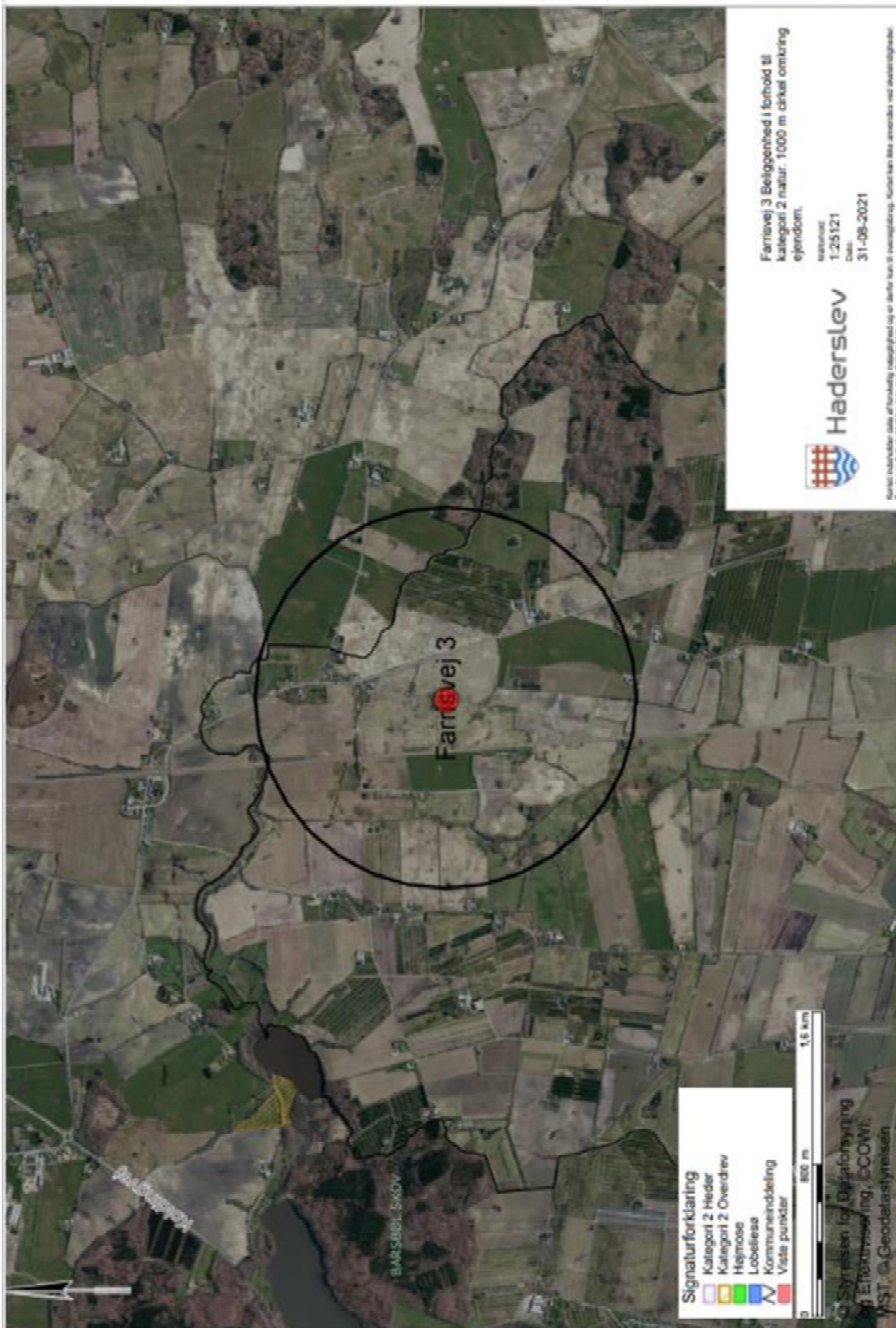
Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg.

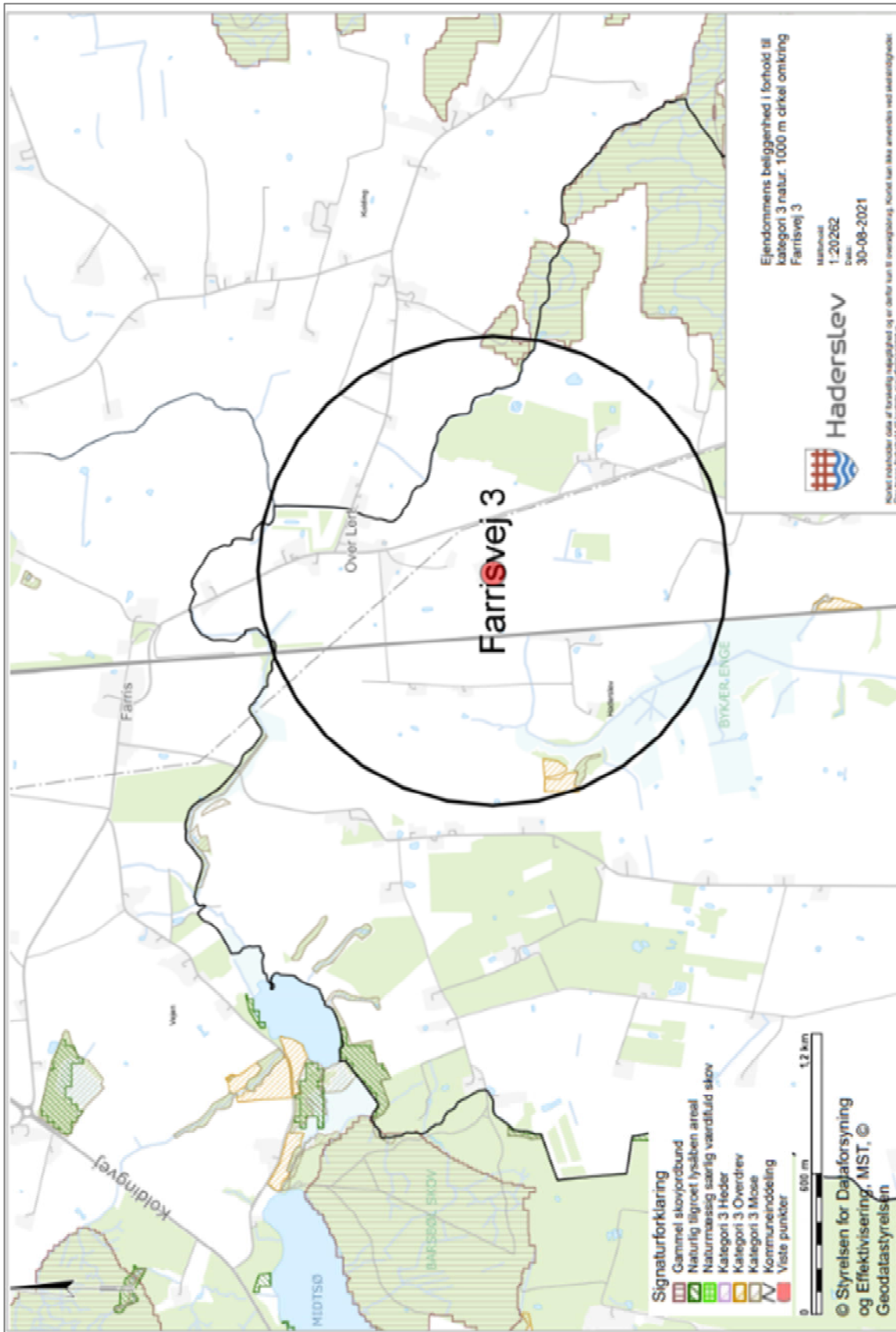

Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

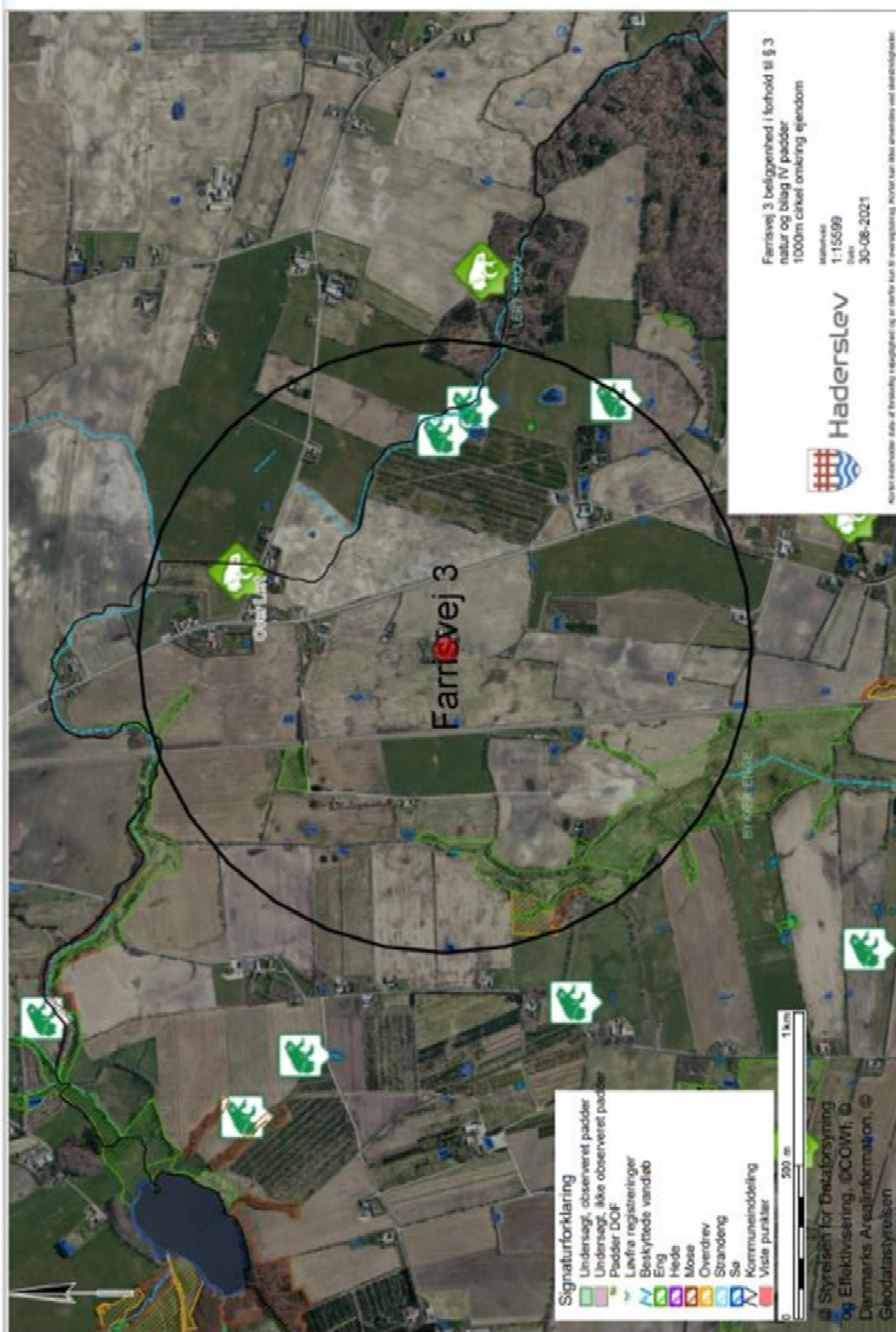

Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg, bilag IV padder er også angivet.

Bilag e - Kort over Natura 2000 og bilag IV forekomster ved anlæg

